

Likabehandlingsplan

För Ardalaskolan

Verksamhetsåret 2016/2017

Inledning

Det finns två lagar som ska skydda från kränkningar, diskriminering och trakasserier i skolan. De två lagarna är **skollagen** (6:e kapitlet) och **diskrimineringslagen**. Lagarna gäller alla skolformer. Bakgrunden till lagarna är att flera myndigheter och organisationer, till exempel BRIS, märkte att kränkningar i skolan var ett stort problem.

Det är Barn- och elevombudet som övervakar reglerna om kränkande behandling i skollagen (6:e kapitlet) och Diskrimineringsombudsmannen som övervakar diskrimineringslagen.

Diskrimineringsombudsmannen granskade vår likabehandlingsplan under 2014. Föreslagna förändringar är tillagda i denna reviderade plan som gäller för 2015-2016.

Skollagen

Enligt 6:e kapitlet i skollagen så ska den som äger skolan (om det är en kommunal skola så är det kommunen) se till att varje verksamhet (till exempel varje förskola eller skola):

- målmedvetet arbetar mot kränkande behandling av barn och elever.
- gör allt de kan för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- varje år gör en plan mot kränkande behandling. Den ska till exempel innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Dessutom ska barn och elever engageras i arbetet med att ta fram planen.
- lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart skolan får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig utsatt så måste de agera och ta reda på vad som hänt. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen.

Här kan du läsa skollagen i dess helhet:

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/

Diskrimineringslagen

Enligt diskrimineringslagen ska den som äger skolan se till att varje verksamhet:

- arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Det innebär att skolorna ska göra allt för att ingen ska bli diskriminerad eller trakasserad.
- gör allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder
- varje år upprättar en likabehandlingsplan som innehåller en översikt över det som behövs göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels förebygga och förhindra trakasserier.

Här kan du läsa diskrimineringslagen i dess helhet:

http://www.sweden.gov.se/download/4a2b4634.pdf?major=1&minor=111986&cn=attachmentDuplicator_0_attachment

Definitioner - vad står begreppen för?

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – tjejer som killar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Diskriminering

Diskriminering är när en vuxen i skolan behandlar en elev orättvist och det har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder och bristande tillgänglighet, sexuell läggning och ålder. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering.

Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer).
- Texter och bilder (lappar, fotografier, sms, mms, chatt och meddelanden på olika sociala medier).

Kränkande behandling kan delas in i trakasserier eller annan kränkande behandling.

Trakasserier

Trakasserier är en behandling som kränker en elevs värdighet och som har koppling till någon av diskrimineringsgrunderna, det vill säga kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionshinder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning samt ålder. Sexuella trakasserier som tafsande, könsord eller liknande tolereras inte. Hit räknas även sexuella trakasserier i form av inspelningar, text och bilder (sociala medier) samt gester.

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. Mobbning är kränkningar eller trakasserier som upprepas över tid.

Annan kränkande behandling

Med annan kränkande behandling menas en kränkning av en elevs värdighet som saknar koppling till en diskrimineringsgrund.

Befogade tillsägelser

Förbudet för skolpersonal att utsätta elever för kränkningar gäller naturligtvis inte tillrättavising som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om eleven kan uppleva tillrättavisingen som kränkande.

Mål för läsåret 16/17

Ardalaskolans ledord: Hälsa Empati Respekt

Det förebyggande arbetet riktar sig till alla barn och ungdomar
Vårt mål detta år är:

Eleverna i skolan och på fritidshemmet ska utveckla sitt känslspråk så att de bättre kan lösa konflikter. Barn och elever ska få utökade kunskaper om värdegrunden och vikten av att tänka på vad man säger och gör.

Målet har sin grund i skollagen, Skollagen 1 kap 5 § :

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Ordningsregler för trivsel och trygghet, läsåret 2016-2017

Värdering	Norm (vilken regel gäller)	Konsekvenser
Vi ska ha en lugn, trygg och säker arbetsmiljö	<ul style="list-style-type: none">Jag kommer i tid och arbetar lugnt och koncentreratJag stannar kvar där jag ska vara under hela arbetspasset.När jag ska till skolan lämnar jag mina egna saker hemma.Vi fotograferar/filmar med skolans utrustning och bara när det är ett skolarbete.Jag är rädd om egna, andras och skolans saker.Mobil använder jag på min fritid.Jag stannar på skolans område.Jag spelar boll där det är tillåtet.	<ul style="list-style-type: none">Personal pratar med elevenPersonal kontaktar hemmet.Samtal elev-föräldrar-reaktor-personal.Föremål tas ifrån eleven av lärare eller rektor.Vid behov tas kontakt med sociala myndigheter.
Vi ska respektera varandra	<ul style="list-style-type: none">Jag tänker på vad jag säger, skriver och gör så att jag inte sårar någon.Jag visar hänsyn och ger beröm.Jag lyssnar på andraJag vågar göra rätt när någon annan gör fel.Jag använder ett trevligt och vårdat språk.	<ul style="list-style-type: none">Personal pratar med elevenPersonal kontaktar hemmet.Samtal elev-föräldrar-reaktor-personal.Vid behov tas kontakt med sociala myndigheter och polis.
Vi ska arbeta för en god hälsa hos alla	<ul style="list-style-type: none">Jag är ute på alla raster och rör på mig varje dag.Jag bidrar till att hålla en bra ljudnivå.Vill jag äta godis så gör jag det på min fritid.	<ul style="list-style-type: none">Personal pratar med elevenPersonal kontaktar hemmet.Samtal elev-föräldrar-reaktor-personal.

Reviderat tillsammans med elever, föräldrar och personal under hösten 2016

Förebyggande insatser och ansvarsfördelning

Övergripande förebyggande insatser

Det ska vara väl känt bland barn, elever, föräldrar och medarbetare att mobbning, diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling inte accepteras på Ardalaskolan. Personalen är väl förtrogen med likabehandlingsplanen. Personalen ska arbeta för att ha en öppen dialog med barnen.

Det är allas ansvar att arbeta för att skapa ett ömsesidigt förtroende mellan vuxna och barn.

Ansvarsfördelning

Pedagogerna ansvar för:

- Genomgång och dialog kring planens innehåll och mål med barn/elever och föräldrar.
- Att trygghetsfrågor ingår i utvecklingssamtalet.
- Att information ges till nya elever och föräldrar.
- Att den löpande uppföljningen av det förebyggande arbetet dokumenteras i kvalitetsarbetet.
- Att ta fram strategier för verksamhetsårets mål kring förebyggande insatser tillsammans med trygghetsteamet.
- Att ordningsregler följs upp och revideras tillsammans med elever.
- Att all personal ansvarar för alla barn och elever.
- Att det finns vuxna ute på raster, vid skolbussar och i omklädningsrum.

Rektors ansvarar för:

- Att likabehandlingsplanen följs.
- Elevråd, föräldraråd och personal medverkar vid årlig revidering av likabehandlingsplan och ordningsregler.
- Att vårdnadshavare har tillgång till likabehandlingsplanen.
- Att en årlig trygghetsvandring görs där barn/elever uppmärksammar mindre trygga platser på skolan, både inomhus och utomhus, där vuxna ska hålla särskild uppsikt. Detta ska dokumenteras och följas upp.
- Att informera nyanställda.
- Att följa upp resultatet i kvalitetsredovisningen.

Elever, barn och föräldrar är delaktiga i arbetet mot mobbning och annan kränkande behandling genom att aktivt delta i revidering av ordningsregler och likabehandlingsplan samt genom att föra dialog kring innehållet i likabehandlingsplanen.

Aktiviteter och strategier för att främja likabehandlingsarbetet.

- Arbeta aktivt utifrån en medveten genuspedagogik.
- Ordningsregler följs.
- Rastaktiviteter erbjuds.
- Vi lyssnar på varandra och skapar goda relationer.
- Relationsstärkande arbete i klasserna med handledning av kurator.
- Gruppsamtal med trygghetsteamet
- Vi skapar möten och aktiviteter mellan yngre och äldre elever.
- Vi kartlägger och gör riskanalys en gång/läsår på skolan av trygga och otrygga inne- och utomhusplatser. Arbetet initieras av trygghetsteamet och görs tillsammans med elever och personal.
- Pedagoger gör rastobservationer för att kartlägga elevernas aktiviteter.

Uppföljning och utvärdering

Likabehandlingsarbetet följs upp kontinuerligt och diskuteras i klasserna. I klasserna kommer ovanstående punkter brytas ner och diskuteras för att hitta lämpliga aktiviteter för respektive klass. I skolans elevråd samlas varje månad in en nulägesrapport gällande arbetsmiljön från alla klasser genom deras klassråd. Barn och elever visar genom enkäter och i fokusgrupper hur arbetet fortskrider. På pedagogernas planeringar och veckomöten samlas också bevis som sedan läggs till kvalitetsredovisningen.

Vårdnadshavare informeras om likabehandlingsplanen och likabehandlingsarbetet på föräldramöten och föräldraråd. Planen finns tillgänglig på lärplattformen ”It’s learning”.

Handlingsplan - när mobbning, upprepad diskriminering/trakasseri eller annan kränkande behandling har skett mellan elev och elev

Personal eller elev som fått kännedom om att mobbning, kränkningar eller trakasserier skett informerar klassläraren eller annan vuxen. Akuta konflikter löses direkt på plats. När ett tillbud inträffar dokumenteras det och skickas via rektor till huvudman. Arbetsuppgifterna fördelas och bedöms från fall till fall beroende på hur allvarligt det är. Skolans trygghetsteam kopplas in. När rektor anser att det behövs, görs en anmälan till socialtjänsten.

Handlingsplan:

- De vuxna utreder vad som hänt och pratar med den utsatte. Detta ska ske skyndsamt.
- De vuxna pratar enskilt med den eller de som utfört handlingen.
- Föräldrarna till de inblandade informeras samma dag
- Tillbudsrapport skrivs och lämnas in till rektor skyndsamt
- Tillbudsrapport skickas av rektor vidare till huvudman
- Utredning, analys och åtgärder dokumenteras, förankras och skickas av rektor till huvudman.
- Åtgärder för att säkerställa att situationen inte upprepas och att den utsatte känner trygghet dokumenteras i ett åtgärdsprogram.
- Elevhälsopersonalen informeras genom samråd.
- Uppföljningsmöten sker kontinuerligt tills man når önskvärda effekter av insatserna. Dessa effekter dokumenteras vid varje samtal och rapporteras till rektor

Handlingsplan – att åtgärda situationer då barn känner sig kränkta av vuxna

Barn och elever som upplever sig kränkta måste tas på allvar.

En vuxen ser/misstänker att en annan vuxen kränker ett barn.
Ett barn berättar att hon/han känner sig kränkt av en vuxen.

- Den vuxne rapporterar till rektor som tar över ansvaret för handläggningen.
- Rektor talar med den utsatte och informerar vårdnadshavare.
- Rektor talar med den som utsatt eleven.
- Rektor sammanställer en tillbudsrapport till huvudmannen
- Rektor ansvarar för utredning, analys, åtgärder och uppföljning. Huvudmannen tar del av dokumentationen.
- Uppföljning sker med barn och vårdnadshavare.
- Rektor ska alltid informeras direkt om misstanke om allvarlig kränkning. Då ansvarar rektor för utredning, samtal och kontakter med hemmet.

Enkäter

På enheten genomförs varje läsår två egna enkäter.

Trivselenkät för år F-6

Eleverna svarar på följande påståenden genom att markera alternativen ☺, ☹ eller ☹.

- Jag trivs med att vara elev på Ardalaskolan
- Jag trivs med mina skolkamrater
- Jag trivs med mina lärare
- Jag trivs på fritids
- Det finns vuxna att prata med om jag undrar över något
- Jag känner mig trygg och lugn

Eleverna kan komplettera med fritext med förslag på hur eleven själv kan hjälpa till för att vi ska ha det bra och trevligt tillsammans!

Skolgårdsenkät för år F-6

Eleverna svarar på följande frågor eller påståenden.

- Vad gör du när du är ute på skolgården?
- Hur brukar du känna dig på skolgården för det mesta? (eleverna kan välja på alternativen glad, rädd, ledsen, nöjd, retad, omtyckt, utanför, trygg eller ”annat”)
- Var trivs du bäst på skolgården?
- Finns det någon plats på skolgården som du inte vill vara på. Vilken/vilka? Varför vill du inte vara där?
- Upplever du att det blir bråk på skolgården ibland? (eleverna kan välja på alternativen ja, ibland eller nej). Om du svarade ”ja” eller ”ibland”, var brukar det bli bråk och vad brukar bråken handla om?
- Om du är orolig på skolgården, vad oroar du dig för?

Eleverna kan komplettera sina svar med avslutande fritext.

